

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **JUDr. I. Z.**, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Praze**, se sídlem Žitná 12, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6248/06-110, č. j. 6249/06-110, č. j. 6250/06-110 a č. j. 6251/06-110 vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 Ca 311/2006, o námitce podjatosti,

takto:

Soudci desátého senátu Městského soudu v Praze JUDr. Jan Ryba, Mgr. Jana Brothánková a JUDr. Ludmila Sandnerová **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 Ca 311/2006.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal žalobu proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 7. 2006 č. j. 6248/06-110, č. j. 6249/06-110, č. j. 6250/06-110 a č. j. 6251/06-110. Následně v podání ze dne 19. 11. 2006 navrhl, aby z rozhodování byli vyloučeni pro podjatost soudci, kteří sami, nebo jejich blízcí, bydlí v bytech s regulovaným nájemným, a to z důvodu jejich osobního zájmu na výsledku tohoto řízení. Rovněž v průběhu ústního jednání dne 27. 3. 2008 uvedl, že pokud žádný ze soudců nebydlí v bytech s regulovaným nájemným, nemá žádnou námitku proti obsazení senátu. Poté žalobce v podání ze dne 29. 3. 2008 zopakoval svou námitku podjatosti s tím, že v předmětné věci se všechny žalobní body vztahují k rozhodnutí, zda je regulované nájemné v bytech pro majitele ziskové nebo ztrátové a soudci bydlící v bytech s regulovaným nájemným nemohou pro jejich vztah k projednávané věci rozhodnout nestranně a zajistit tak žalobci spravedlivý proces. Proto navrhl, aby soudci, kteří mají ve věci rozhodovat a bydlí v bytech s regulovaným nájemným, sami podali návrhu na vyloučení, příp. aby byli vyloučeni z projednávání a rozhodování ve věci pro podjatost.

Věc byla poté městským soudem předložena Nejvyššímu správnímu soudu, který je podle § 8 odst. 5 s. ř. s. věcně příslušný rozhodnout o námitce podjatosti.

K podané námitce podjatosti se vyjádřili soudci JUDr. Jan Ryba, Mgr. Jana Brothánková a JUDr. Ludmila Sandnerová zařazení podle rozvrhu práce městského soudu na správním úseku, kteří budou o žalobě rozhodovat a tito shodně uvedli, že jim nejsou známy žádné důvody, které by odůvodňovaly jejich podjatost v dané věci ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Důvodem k vyloučení soudce

nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz). Tento postup je v souladu s ústavní zásadou, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů nebo na základě námitky podjatosti uplatněné účastníkem řízení.

Součástí práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) je garance, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o které je schopen relativně přesně referovat pouze soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci je založeno ne na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, lze-li mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání. Rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

Žalobce uvedl jako důvod podjatosti bydlení soudců, kteří mají ve věci rozhodovat, v bytech s regulovaným nájemným. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že v daném případě objektivně neexistují okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že tito soudci mají k věci určitý, nikoliv nezájatý, vztah. Skutečnost, že některý ze soudců bydlí v bytě s regulovaným nájemným, ještě neznamená jeho přímý poměr ke konkrétní věci, neboť zde zjevně není dán jejich přímý právní zájem na výsledku konkrétního projednávaného sporu. V postupu soudce při projednávání konkrétní věci se projevuje výkon soudnictví a výše jmenované okolnosti samy o sobě nemohou být důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů. Žalobcem tvrzené důvody však nejsou tohoto charakteru a důvod pochybovat o nepodjatosti členů senátu, kteří mají rozhodovat v dané věci, nelze dovodit ani z vyjádření těchto soudců. O případné podjatosti uvedených soudců pak neschází ani jiná skutečnost obsažená ve spise. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle není dostačující pouze subjektivní přesvědčení žalobce. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal vznesenou námitku podjatosti jmenovaných soudců důvodnou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu